

BARIATRİK CERRAHİ ADAYLARI OBEZİTE İÇİNDE FARKLI BİR GRUP MU? DEPRESYON VE BEDEN ALGISI AÇISINDAN RETROSPEKTİF BİR KARŞILAŞTIRMA

Nurdan Sağbaş¹, Tuğçe Toker Uğurlu¹, Gülfizar Sözeri Varma¹, Alim Akdağ², Onur Birsen², Ayben Baylar Doğan³, Hamza Çınar²

¹Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Denizli

²Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Denizli

³Pamukkale Üniversitesi Hastanesi, Psikoloji Birimi, Denizli

Giriş: Obezite Merkez'leri endokrinoloji, fizyoterapist, diyetisyen ve psikologlardan oluşan bir ekip tarafından multidisipliner yaklaşımla tedavi uygulanan, hastaların bariatrik cerrahi açısından değerlendirildiği birimlerdir. Çalışmamızda, bariatrik cerrahi adayları ve cerrahi dışı tedavi programına katılan hastaların depresif belirtiler ve beden algıları açısından araştırılması amaçlanmıştır

Yöntemler: Ekim 2024–Haziran 2025 arasında bir üniversite hastanesi Obezite Merkezi'ne başvuran, psikiyatrik değerlendirmesi yapılan 99 hastanın kayıtları retrospektif olarak değerlendirilmiştir. 12.08.2025 tarih ve E-60116787-020-734841 sayılı etik kurul onayı alınarak hastaların sosyodemografik verileri, Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ), Beden Algısı Ölçeği (BAÖ), Vucud Kitle Indexi (VKI) incelenmiştir. Veriler SPSS 22.0 programıyla t-testi, Mann-WhitneyU, Pearson korelasyonu, lojistik regresyonla analiz edilmiştir.

Sonuçlar: Örneklemi 57 (%57.6) cerrahi amaçlı, 42 (%42.4) obezite tedavisi programına başvuran hasta oluşturmuştur. Cerrahi grupta %68.4'ü kadın, %31.6'sı erkek; obezite programına katılanlar %92.9 kadın, %7.1 erkektir (p=0.003). Cerrahi grubun VKI'si diğer gruba göre yüksek bulunmuştur (sırasıyla 44.51±7.59; 39.59±5.53, p=0.001). Gruplarda yaş-BAÖ puanları açısından fark saptanmamıştır. Cerrahi-dışı grupta BDÖ puanları yüksek bulunmuştur (p=0.034). Cerrahi

grupta VKI-BDÖ arasında negatif ilişki saptanmıştır (r=-0.266 p=0.047). Örneklemde kadınlarda erkeklere göre BAÖ, BDÖ puanları yüksek, VKI'leri düşük bulunmuştur (p<0.05). Lojistik regresyonda cerrahi başvuru riskini kadın olmak %79 azaltmakta (p=0.027); VKI'ndeki artış cerrahi riskini 1.12 kat artırmaktadır (p=0.011).

Tartışma ve Sonuç: Çalışmamızda, cerrahi ve cerrahi dışı gruplar arasında beden algısı açısından fark saptanmazken cerrahi grupta depresif belirtilerin daha az olduğu gözlemlenmiştir. Erkeklerin VKI'si daha yüksek olmasına rağmen kadınların cerrahiye başvuru oranı daha fazladır. Cerrahi başvuruda kadın cinsiyetin koruyucu, VKI'nin ise riski arttırdığı görülmüştür. Obez bireylerde depresif belirtilerin ve beden algısı bozukluklarının sık görüldüğü bilinmektedir. Kadınlarda beden algısı ve depresyon puanlarının yüksekliği, cinsiyetin psikolojik değerlendirmede önemli bir değişken olduğunu göstermektedir. Ayrıca, kadınlarda depresyon ve olumsuz beden algısı ilişkisi, yeme davranış bozuklukları ve kilo alımıyla pekişebilir. Toplumsal- kültürel etmenler (ekonomik durum, güzellik algısı, egzersiz, beslenme tercihleri vb.) cinsiyete özgü farklılıkları etkileyebilir. Bulgularımız, bariatrik cerrahi adaylarının başvuru motivasyonunda biyolojik, psikososyal, kültürel faktörlerin birlikte rol oynadığını düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Obezite, bariatrik cerrahi, depresyon, beden algısı